ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΑΜΗΝΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Δραχμὰς* 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Φρ. Χρ.* 8

ΕΤΟΣ Α΄ — ΑΡΙΘΜΟΣ 6

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ,, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Φεβρουαρίου 1906

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τῶν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπτης τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνος
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Σπανίως θάνατος νέου ἐπιστήμονος ἐνέβαλεν εἰς τόσον βαθὺ πένθος, ὅσον ὁ τοῦ **Εὐαγγέλου Γ. Νικολαΐδου,** ἀλλὰ καὶ σπανίως ἠδυνήθη νέος ἐπιστήμων νὰ συγκεντρώσῃ ἐν ἑαυτῷ τοσαῦτα πνευματικὰ καὶ κοινωνικὰ προσόντα, ἅτινα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μεταστάντος ἐναρμονίως συνηνωμένα, εἶχον ἐνωρὶς ἐφελκύσει τὴν γενικὴν ἐκτίμησιν ἐπὶ τὴν ὑπέροχον μορφήν, ἥτις ἐπὶ βραχὺν ἐπέπρωτο χρόνον νὰ σελαγίσῃ ἐπὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς Ἑλλάδος στερεώματος.

Ὑπὲρ τὴν δυστυχῆ μητέρα, τὴν στερηθεῖσαν τοῦ μόνου χάρματος τοῦ γήρατος αὐτῆς, ὑπὲρ τὴν ἀτυχῆ μνηστήν, τὴν ἀπωλέσασαν πεφιλημένον μνηστῆρα, ἐπλήγη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ **Εὐαγγέλου Γ. Νικολαΐδου** ἡ ἑλληνικὴ νομικὴ ἐπιστήμη.

Αἱ τάξεις τῶν ἐπιστημονικῶς ἐργαζομένων εἶνε δυστυχῶς λίαν ἀραιαὶ παρ' ἡμῖν, ὥστε πᾶν ἐν αὐταῖς σχηματιζόμενον κενὸν καθίσταται ἰδιαζόντως ἐπαισθητόν. Ὅταν ὅμως ὁ θάνατος ἀφαιρῇ προσωπικότητα τοσοῦτον ὑπέροχον, ὅσον ἡ τοῦ **Εὐαγγέλου Γ. Νικολαΐδου,** δύναται δικαίως νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἀπώλεια δυσαναπλήρωτος.

Ὁ **Εὐάγγελος Γ. Νικολαΐδης** ἀριστεύων καθ' ὅλα τῶν σπουδῶν αὐτοῦ τὰ ἔτη καὶ πανηγυρικῶς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐξελθὼν ὡς ἀριστοῦχος διδάκτωρ, κατώρθωσεν ἐνωρίτατα ν' ἀναδειχθῇ ἐν τῇ διευθύνσει ἑνὸς τῶν σπουδαιοτάτων δικηγορικῶν γραφείων τῶν Ἀθηνῶν, οὗτινος ὁ προϊστάμενος παρέσχε πατρικῶς τῷ φιλομαθεῖ νέῳ πάντα τὰ ἠθικὰ μέσα πρὸς ἐπιστημονικὴν ἀνάδειξιν. Ἡ νομικὴ ἱκανότης τοῦ **Εὐαγ. Γ. Νικολαΐδου** ἔτυχε ταχέως τῆς γενικῆς ἀναγνωρίσεως, ὁ ἔντιμος δὲ καὶ σεμνὸς αὐτοῦ χαρακτὴρ καὶ ἡ πρὸς τοὺς συναδέλφους εὐγένεια καὶ λεπτότης ἐξησφάλισαν εἰς τὸν **Εὐάγ. Γ. Νικολαΐδην** τὴν γενικὴν τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ἀγάπην.

Εἰς τὸν νομικὸν κόσμον ἐνεφανίσθη ὁ **Εὐάγγ. Γ. Νικολαΐδης** διὰ περισπουδάστου συγγραφῆς «*περὶ τῆς μοναχικῆς ἀκτημοσύνης ἐν τῷ κοινῷ καὶ τῷ ἑλληνικῷ ἐκκλησιαστικῷ δικαίῳ*». Ἡ πραγματεία αὕτη παρέχει τελείαν εἰκόνα τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ μοναχικοῦ βίου, εἰλημμένη ἀμέσως δι' ἠκριβωμένης ἐρεύνης ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πηγῶν, ἅμα δὲ δογματικὴν ἀνάλυσιν τῶν πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς μοναχικῆς ἀκτημοσύνης σχετιζομένων νομοθετικῶν διατάξεων. Ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς μαρτυρεῖ ἐν αὐτῇ νομικὴν ἰδιοφυΐαν καὶ εὐθυκρισίαν μεγίστην, δυνηθεὶς νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ κρίνῃ αὐτοτελῶς τὰς τῶν ἀλλοδαπῶν συγγραφέων γνώμας καὶ καταδείξας ἐν τῷ ἱστορικῷ ἰδίᾳ αὐτῆς μέρει βαθεῖαν γνῶσιν τῶν πρὸς τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου σχετικῶν θεολογικῶν ἐπιστημῶν. Εὐλόγως δὲ ἡ συγγραφὴ αὕτη καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκρίθη ἔργον ἐξερχόμενον τοῦ κύκλου τῶν συνήθων βιβλίων καὶ μεγίστης ἀξίας συμβολὴ εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ τε κοινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ. Τὴν ἀξίαν τῆς ὅλης πρωτοτύπου ταύτης ἐργασίας ἀναδεικνύουσιν ἔτι μᾶλλον αἱ μεγάλαι δυσχέρειαι, ἃς παρουσιάζει ἡ ἔρευνα κλάδου, οἷος ὁ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν μὲν τῇ ἀλλοδαπῇ περιέργως, παρ' ἡμῖν δὲ ἀτελέστατα ἔτι ἠρευνημένου.

Γενόμενος ὑφηγητὴς ὁ **Εὐάγγ. Γ. Νικολαΐδης** ἀθορύβως ὅλως ἤρξατο παραδίδων ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ διετίαν συνεχῶς ὁλόκληρον τὸ σύστημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, εἰς οὗτινος τὴν καλλιέργειαν ἀφωσιώθη. Εἴπερ τις δὲ καὶ ἄλλος ἐκέκτητο ὁ **Εὐάγγελος Γ. Νικολαΐδης** τὰ πρὸς τοῦτο ἐφόδια, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς πλήρους αὐτοῦ ἐγκυκλοπαιδικῆς καὶ νομικῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἄκρας φιλοπονίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον αὐτοῦ γλωσσομάθειαν· διότι ἐκτὸς τῆς γαλλικῆς, γερμανικῆς, ἰταλικῆς καὶ ἀγγλικῆς γλώσσης, εἶχεν ἐκμάθῃ καὶ τὴν ρωσσικήν, ἥτις διηυκόλυνεν αὐτῷ τὴν χρῆσιν τῶν περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ρωσσικῶν συγγραμμάτων.

Ἐπὶ πλέον κατεῖχεν ὁ **Εὐάγγ. Γ. Νικολαΐδης** τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὅσον ὀλίγοι, ἔγραφε δὲ ταύτην μετ' ἀσυνήθους γλαφυρότητος καὶ καλλιεπείας. Τὸ ὕφος αὐτοῦ διέκρινε δύναμις ἐκφράσεως, σαφήνεια καὶ ἐπιστημονικὴ ἀκριβολογία, προσόντα, ἅτινα καθιστῶσι τὰ ὑπὸ τοῦ **Εὐαγγ. Γ. Νικολαΐδου** γραφέντα ἀληθῆ πρότυπα ἐπιστημονικοῦ ὕφους. Ὁ θάνατος αὐτοῦ ἀποστερεῖ τὸ δικηγορικὸν τῶν Ἀθηνῶν σῶμα διαπρεποῦς μέλους, τὴν νομικὴν δ' ἐπιστήμην καὶ ἰδίᾳ τὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, ἀκαταπονήτου ἐργάτου ἀφιερώσαντος ἑαυτὸν εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτῆς. Οὐδὲ ἡ μακρὰ νόσος, ἡ μοιραίως ἐπενεγκοῦσα τὸν θάνατον, ἠδυνήθη νὰ ἀποσπάσῃ τὸν **Εὐάγ. Γ. Νικολαΐδην** τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ μελετῶν. Νέα δείγματα τῶν μελετῶν τούτων πρὸ μικροῦ ἔτι παρέσχεν, ἀτυχῶς ὅμως ὁ θάνατος δὲν ἐπέτρεψε τὴν συμπλήρωσιν πολλῶν ἡμιτελῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν. Ὡς τὸ τελευταῖον δ' ἔργον τῆς προώρως ἐκλιπούσης ὑπεροχου ταύτης διανοίας θὰ ἴδῃ μετ' οὐ πολὺ τὸ φῶς μελέτη αὐτοῦ **περὶ κληρονομίας τῶν ἀπαίδων,** δημοσιευθησομένη ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ «Δικαιοσύνη», διερμηνεύουσα τὸ πένθος ὁλοκλήρου τοῦ παρ' ἡμῖν νομικοῦ κόσμου, σπένδει θερμὸν δάκρυ ἐπὶ τοῦ νεοσκαφοῦς τάφου ἀγαπητοῦ συναδέλφου, οὗτινος ὁ βίος θὰ παραμείνῃ ὑπόδειγμα βίου ἀληθοῦς ἐπιστήμονος.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ἔχω δυστυχῶς τὴν πεποίθησιν, ὅτι τοιοῦτος τίτλος δὲν θὰ εἶχε τὴν θέσιν του ἐν νομικῇ ἐφημερίδι οἱουδήποτε πεπολιτισμένου κράτους· παρ' ἡμῖν ὅμως, πληρέστατα δικαιολογεῖται, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λειτουργία ἐν Ἑλλάδι, δὲν διέφυγε τὴν ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν τῆς πολιτικῆς.

Πάντες ἀνομολογοῦμεν, ὅτι ἡ πολιτικὴ συναλλαγὴ ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον ἄξονα, περὶ τὸν ὁποῖον περιστρέφεται πᾶσα ἐν Ἑλλάδι ἐνέργεια τῆς Πολιτείας, ἰδίᾳ ἐν τῇ ἐκτελεστικῇ, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ἐν τῇ δικαστικῇ αὐτῆς παραστάσει. Πιθανῶς ἡ γνώμη αὕτη νὰ εἶνε κατά τι ὑπερβολική, ὑφισταμένη ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη, τὴν ἐπίδρασιν κλιματολογικῶν συνθηκῶν, ἀτελοῦς κοινωνικῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἐν γένει κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, μὴ ἐπιτρέποντος ψύχραιμον καὶ ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἡ ἀλήθεια, ἥτις ἐνυπάρχει εἰς τὰ ἀνωτέρω, εἶνε ἱκανή, ὅπως προκαλέσῃ σκέψεις λυπηρὰς περὶ τῆς λειτουργίας τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἐν Ἑλλάδι.

Τὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν καὶ τὴν ἀγχίνοιαν τῆς πλειονότητος τῶν Ἑλλήνων δικαστῶν, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, τολμῶ δὲ νὰ ὑποστηρίζω ὅτι οἱ ἱεροφάνται τῆς Ἑλληνικῆς Θέμιδος, ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἑσπερίᾳ συναδέλφους των, ἔν τισι δὲ μάλιστα ὑπερτεροῦσιν αὐτῶν. Δὲν ἀναφέρω ὀνόματα, διότι γνωστοὶ τυγχάνουσιν εἰς τὴν κοινωνίαν οἱ δικασταὶ καὶ τῶν τριῶν βαθμῶν, τῶν ὁποίων αἱ γνώσεις καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐμβρίθεια, καθιστῶσιν αὐτοὺς ὄντως ὑποδείγματα· αἱ ἐν τῇ «Θέμιδι» καὶ τῇ ἐφημερίδι τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς Νομολογίας δημοσιευόμεναι ἀποφάσεις δικαστῶν τινων, προκαλοῦσιν ὁμολογουμένως τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ νομικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον τὰ ἐπιστημονικὰ ἐφόδια, τὰ ὁποῖα καθιστῶσιν, ἱκανοὺς τῶν Ἑλλήνων δικαστῶν, σπονδαῖον παράγοντα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ, εἶνε καὶ ἡ χρηστότης καὶ τὸ ἀκέραιον αὐτῶν· ὁ συνδυασμὸς δὲ τῶν στοιχείων τούτων, ἤθελεν ἐξασφαλίσει τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης ἐν Ἑλλάδι, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἠθικῆς. Αὕτη εἶνε ἡ ἀλήθεια, στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἀμερολήπτου κρίσεως περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν Ἑλλήνων δικαστῶν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀλλοιοῖ ἡ ἐν γένει κατάστασις τῶν πραγμάτων, ἡ δὲ δικαιοσύνη δὲν κατώρθωσε ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπιβλαβῆ

ΑΣΥΛΙΑ
ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Ζωηρὰ συζήτησις μεταξὺ τοῦ νομικοῦ κόσμου ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τοῦ τεθέντος εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὑπὸ τοῦ δικηγόρου κ. Τσιτσεκλῆ ζητήματος «ἐὰν οἱ καλούμενοι ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης ὡς μάρτυρες δύνανται εἶτα νὰ καταδιωχθῶσιν ἐπὶ ἐξυβρίσει δι' ὅσα εἶπον ἐν ταῖς καταθέσεσιν αὐτῶν».—Ἀλλ' ἐκ τοῦ ζητήματος τούτου ἀνέκυψεν εἰς τὸ μέσον καὶ ἕτερον ζήτημα συναφές «ἐὰν δύνανται οἱ δικασταὶ νὰ καταδιωχθῶσιν ἐπὶ ἐξυβρίσει δι' ὅσα ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν λέγουσιν ἢ γράφουσιν ἢ καὶ οἱ Εἰσαγγελεῖς δι' ὅσα λέγουσιν ἐν ταῖς ἀγορεύσεσιν ἢ γράφουσιν ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτῶν πρὸς τὰ Συμβούλια» διότι καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς ζητήματος ὡς καὶ περὶ τοῦ ἑτέρου, οὐδεμία κεῖται διάταξις παρ' ἡμῖν, πλὴν καὶ ἐν Γαλλίᾳ οὐδεμία τοιαύτη ἀπαντᾷ. Παρηκολουθήσαμεν μετὰ προσοχῆς τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα παρεστάθησαν ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπολύτου ἀσυλίας τῶν μαρτύρων δι' ὅσα κατέθηκαν ἐξεταζόμενοι, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς ψευδομαρτυρίας. Τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα, ἀντλούμενα ἐκ τῆς Γαλλικῆς ἐπιστήμης καὶ νομολογίας, ἔνθα πρὸ ὀγδοήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν ἀνεφύη τὸ ζήτημα, εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

α΄). Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας (ἄρθρα 80, 157, 304 καὶ 355) ἡ ὑποχρέωσις πρὸς τὸ μαρτυρεῖν ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης καθιεροῦται διὰ ποινῶν ἀναγεγραμμένων ἐν αὐταῖς.

β΄). Καθ' ἑτέρας διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, εἰς τὸν μάρτυρα ἐπιβάλλεται ἵνα πρὸ τῆς μαρτυρίας ὁρκισθῇ ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ **ἀφόβως** καὶ ἀπαθῶς καὶ θὰ εἴπῃ *ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν.*

Ἄρα ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, τὸ μὲν ὅτι ἡ μαρτυρία ἀποτελεῖ ἐκπλήρωσιν νομίμου καθήκοντος, οὗ δὲν δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τις, τὸ δὲ ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τὸν μάρτυρα τὸν ὅρκον ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ *ἀφόβως* καὶ ἀπαθῶς καὶ θὰ εἴπῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν, ἐγγυᾶται συγχρόνως αὐτῷ πληρεστάτην ἀσφάλειαν ἕνεκα τῆς καταθέσεως αὐτοῦ, ὑπισχνούμενος αὐτῷ ὅτι, ἐφ' ὅσον λέγει τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτε δι' ὅσα θὰ εἴπῃ ἐξεταζόμενος, εἰ μὴ μόνον ἐν περιπτώσει ψευδομαρτυρίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἑρμηνείας ταύτης τῶν ἀνωτέρω κειμένων, τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν καθιέρωσε τὴν ἀσυλίαν τῶν μαρτύρων δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ τῆς 1 Αὐγούστου 1806, τῆς 1 Ἰουλίου 1825, τῆς 5 Αὐγούστου 1884, ἥτις δι' ἐμβριθεστάτης ἐκθέσεως τοῦ Εἰσηγητοῦ Ἀρειοπαγίτου κ. Petit ἀνεκήρυξε μεγαλοφώνως τὴν ἀπόλυτον ἀσυλίαν τῶν μαρτύρων, καίτοι ὁ διακεκριμένος Εἰσηγητὴς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ἡ ἀσυλία αὕτη ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἄτοπά τινα, πλὴν ταῦτα ἀπέναντι τοῦ μεγ.στου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀπέναντι τοῦ συμφέροντος αὐτῆς τῆς δικαιοσύνης, δέον νὰ θυσιασθῶσι καὶ θυσιάζονται πράγματι ὑπὸ τοῦ νόμου: «Καθ' ὃν τρόπον—λέγει ἡ ἔκθεσις αὕτη—διὰ νὰ εἶνε τελείως ἐλευθέρα ἡ ὑπεράσπισις, αἱ δηλώσεις τοῦ μάρτυρος παραδίδονται εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ συνηγόρου του, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, διὰ νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀλήθεια ἐν ὅλῃ τῇ εὐρύτητι αὐτῆς, αἱ δηλώσεις αὗται καλύπτονται ὑπὸ τῆς πλέον ἀπολύτου ἀσυλίας· ὁ νόμος θυσιάζει συμφέροντά τινα ἰδιωτικὰ διὰ νὰ περιφρουρήσῃ πλήρως ἓν μέγα κοινωνικὸν συμφέρον· πράττει ἄλλως τε τοῦτο ὁ νόμος μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὰ ἰδιωτικὰ ταῦτα συμφέροντα δὲν θὰ βλαφθῶσί ποτε εἰμὴ ἐν μέτρῳ περιωρισμένῳ, τοῦ προέδρου ὑπάρχοντος ἐκεῖ ἵνα περιορίσῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δίκης τὴν κατάθεσιν τοῦ μάρτυρος καὶ ἵνα παρεμποδίσῃ ταύτην ἀπὸ τοῦ νὰ μεταβληθῇ, ἄνευ ἀνάγκης, εἰς προσβολὴν κατὰ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τῶν ἄλλων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιστήμη ὁμοφώνως ὑπο-

ἐπίδρασιν τῆς πολιτικῆς· ὡς ἐκ τούτου βλέπομεν, τὴν μὲν ἐπαρχιακὴν δικαιοσύνην κύπτουσαν οὐχὶ σπανίως ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἰσχύοντος βουλευτοῦ, ὑφισταμένην δὲ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κομματισμοῦ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν ποινικῶν αὐτῆς καθηκόντων ἰδιαίτατα, ἐν μέσαις Ἀθήναις βλέπομεν ταύτην, παλαίουσαν μὲν κατὰ τῆς πολιτικῆς πιέσεως, πλειστάκις ὅμως καμπτομένην, διότι καὶ οἱ δικασταὶ εἶνε ἄνθρωποι, καὶ δὴ Ἕλληνες. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀσφυκτικῆς ταύτης ἐνεργείας τῶν κομμάτων δὲν εἶνε πρέπον νὰ καταλογισθῶσιν εἰς τὸ παθητικὸν τῆς ἑλληνικῆς δικαιοσύνης, τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶνε, ὅτι τ' ἀποτελέσματα ταῦτα καθιστῶσιν ἀνώμαλον τὸν χειρισμὸν τῆς πλάστιγγος τῆς Ἑλληνικῆς Θέμιδος. Τὰ ἄτοπα, τὰ ὁποῖα ἐπέρχονται εἶνε καταφανῆ καὶ ἐκ τούτων ἐξηγεῖται ὁ σχετικὸς κλονισμὸς τῆς πεποιθήσεως τῆς κοινωνίας, περὶ τῆς ὁμαλῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, τὴν εὐθύνην ὅμως τοῦ κλονισμοῦ τούτου δέον νὰ μὴ ἀποδώσωμεν καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τοὺς δικαστάς, ἀλλὰ εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον, ὅπερ διαφθαρὲν καὶ τὰ πάντα διαφθεῖραν, ἐπέδρασεν ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως. Ἐφόσον δὲν ἐξασφαλίζεται ἡ θέσις τοῦ δικαστοῦ καὶ δὲν καθίσταται ἀνεπηρέαστος ἀπὸ πάσης ἀνηθίκου καὶ ἐκβιαστικῆς πιέσεως, ἐφ' ὅσον δὲν τίθενται ἐκποδὼν τὰ προσκόμματα, ἅτινα συναντᾷ ὁ δικαστὴς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του, ἐφ' ὅσον δὲν παύει ὁ δικαστὴς ἐξισούμενος πρὸς τὸν ἔσχατον δικαστικὸν γραφέα, δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀποδίδωμεν τὴν ὅλην εὐθύνην εἰς αὐτόν. Ἐξασφαλίσωμεν πρῶτον τὴν μονιμότητα τοῦ δικαστοῦ, ἀνυψώσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν περιωπὴν τῆς ἀποστολῆς του καὶ τότε θέλομεν δικαιοῦσθαι νὰ ζητῶμεν μόνον παρ' αὐτοῦ τὰς εὐθύνας τῶν πράξεών του.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ι. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν, ὅτι καὶ ἐν Ναυπλίῳ συνέστη Σύλλογος Δικηγορικός, οὗτινος ἐγένοντο πρό τινος καὶ αἱ ἀρχαιρεσίαι, ἐκλεγέντος Προέδρου τοῦ κ. Γ. Νέζου, ἀντιπροέδρου τοῦ κ. Ἰ. Γιαννοπούλου, ταμίου τοῦ κ. Ἰ. Ἠλιοπούλου, Ἐφόρου Βιβλιοθήκης τοῦ κ. Π. Παρασκευοπούλου καὶ Γραμματέως τοῦ κ. Ἰ. Ε. Τερζάκη. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. Γ. Νέζου, ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων καὶ παλαιοτέρων δικηγόρων Ναυπλίου, ὡς προέδρου, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποδεικνύουσι τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐπίγνωσιν, ἣν ἐπεδείξαντο οἱ ἐν Ναυπλίῳ συνάδελφοι ἀπὸ τοῦ πρώτου βήματός των, ὡς καὶ τὴν ὀξυδέρκειαν πρὸς διάκρισιν καὶ ἐκλογὴν τοῦ καταλληλοτέρου προϊσταμένου διὰ τὸ ἀρτισύστατον Σωματεῖον.

Ἐσμὲν συνεπῶς βέβαιοι, ὅτι ὁ δικηγορικὸς Σύλλογος Ναυπλίου θὰ προοδεύσῃ, βαίνων εὐθὺ πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει, ταυτιζομένου τέλεον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐνταῦθα καὶ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος Δικηγορικῶν Συλλόγων.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 11 Φεβρουαρίου

Ἡ ἐξ Ἀθηνῶν μετάθεσις τοῦ Πρωτοδίκου κ. Ἀνδρ. Γαρουφαλιᾶ ἡρμηνεύθη γενικῶς ὡς ἔκφρασις ἀποδοκιμασίας τοῦ κέντρου κατὰ τοῦ μετατεθέντος Πρωτοδίκου, συγχρόνως δὲ καὶ ὡς εἶδός τι ἀνευθύνου καὶ προχείρου ποινῆς κατ' αὐτοῦ, διότι περὶ ἐνοχῆς τοῦ δικαστοῦ τούτου, ἱκανῆς νὰ ἐπισύρῃ πειθαρχικὴν ἢ ἄλλην ποινήν, δὲν ἐπιτρέπεται, μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον, νὰ γίνῃ λόγος, ἀφοῦ αἱ ἀρξάμεναι ἀνακρίσεις ἐξακολουθοῦν εἰσέτι. Τοιουτοτρόπως, ὁ Πρωτοδίκης κ. Ἀνδρ. Γαρουφαλιᾶς, καταλαμβάνων ἀέκων ἑκὼν μίαν τῶν ἑδρῶν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Λαμίᾳ Πρωτοδικῶν, εἰς ὃ μετετέθη, συναποκομίζει μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ βάρος μιᾶς κατηγορίας, δημοσίᾳ μὲν ἀποδοθείσης αὐτῷ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὅμως οὐδεμίαν εἰσέτι ἐξήνεγκε γνώμην ἡ πρὸς τοῦτο τεταγμένη ἀρχή. Τοιοῦτοι οἱ ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους ὁ μετατεθεὶς πρωτοδίκης, συνεπῆς πρὸς τὴν ἣν ἔλαβε παρὰ τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς ἐπιταγήν, ἀναλαμβάνει λίαν προσεχῶς, ἂν δὲν ἀνέλαβεν εἰσέτι, νὰ λύῃ τὰς μεταξὺ τῶν Λαμιέων ἰδιωτικὰς διαφορὰς καὶ νὰ ἀπαγγέλλῃ ποινὰς κατὰ τῶν μὴ σεβομένων τὰς ἐντολὰς τοῦ Ποινικοῦ νόμου. Εἶνε ὅμως τὸ δικάζειν ἐπιτήδευμά τι ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων μόνον κρίνονται καὶ ἐν οὐδεμιᾷ διατελοῦσι σχέσει οὔτε πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ μετερχομένου αὐτὸ οὔτε πρὸς τὴν γνώμην, ἣν ἡ κοινωνία, καλῶς ἢ κακῶς, ἐμόρφωσε περὶ τοῦ ἐπιτηδευματίου; Ὅ,τι εἶνε εἷς ζωγράφος δόκιμος ὡς καλλιτέχνης, ἐπίμεμπτος ὅμως ὡς χαρακτήρ, εἶνε καὶ εἷς δικαστὴς ἄριστος μὲν ἴσως κατὰ τὰ ἄλλα, ὑπὸ τὸ κράτος ὅμως μιᾶς κατηγορίας, ἔστω καὶ ἀνυποστάτου καὶ μιᾶς ἀνακρίσεως, ἔστω καὶ διοικητικῆς, διατελῶν; Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἀνακύπτουσιν οὐχὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν μετατεθέντα Πρωτοδίκην, ἀλλὰ γενικώτερα, ἀντικειμενικώτερα, θίγοντα μίαν τακτικήν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἀμνημονεύτων ρυθμίζομεν τὴν κίνησιν τοῦ δημοσίου ἡμῶν βίου, εἴτε τὴν δικαιοσύνην ἀποβλέπει οὗτος εἴτε μὲ τὴν διοίκησιν σχετίζεται εἴτε τὴν ἐκκλησίαν ἢ τὸν στρατὸν θίγει. Τακτικὴν τῶν προσχημάτων, μέθοδον τῆς ἐπιφανείας τῶν πραγμάτων, σύστημα ἐξοικονομήσεως τῶν περιστάσεων ἐκ τοῦ προχείρου. Ὃν αἱ Ἀθῆναι ἀπεδοκίμασαν, ἂν ἀπεδοκίμασαν, διότι περὶ τούτου ἴσως δὲν ἐμορφώθη ἀκόμη ἡ κοινὴ γνώμη, τοῦτον ἂς δεχθῇ ἡ Λαμία, προσωρινῶς τοὐλάχιστον, ἀφοῦ τὸ μέλλον καὶ ὁ μετὰ τοῦ μέλλοντος πανδαμάτωρ χρόνος, οὐ μόνον θεραπεύει, ἀλλὰ καὶ συσκοτίζει.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ ψίθυροι μὲ τοὺς ὁποίους προπέμπεται ὁ μετατεθεὶς ὑπάλληλος, οἱ προηγηθέντες τῆς δημοσίας κραυγῆς ἐν Ἀθήναις, ἀναμφιβόλως γίνονται ἤδη αἰσθητοὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πρωτοδικείου τῆς ἐπαρχιακῆς πόλεως, ψίθυροι περιεργείας, ἱκανοὶ ποικιλώτατα νὰ παραγάγουν τὰ σχόλια, ὄχι εἰς βάρος τοῦ ἀτόμου ὅπερ μετετέθη, ἀλλὰ τοῦ ὑπαλλήλου ὅστις δύο περιβληθεὶς τηβέννους, τὴν τοῦ δικαστοῦ καὶ τὴν τοῦ ὑποδίκου, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπονέμει τὸ δίκαιον, ἑνῷ ἐξ ἄλλου ἀπολογεῖται εἰσέτι. Συνδυασμὸν τοιοῦτον, ἰδιοτήτων οὕτως ἀντικειμένων ἀλλήλαις, ὁμολογοῦμεν ὅτι οὐδέποτε ἐφαντάσθημεν, ὄχι μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ μεθ' ἡμῶν πᾶν ἀτενίζων πρὸς τὸν δικαστὴν ὡς πρὸς τὸ ὄργανον τῆς θειοτέρας τῶν ἐξουσιῶν, διότι ἢ ἡ ἀνακρίνουσα ἀρχὴ ἀνεῦρεν ἢ εὑρίσκεται ἐν τῷ ἀνευρίσκειν στοιχεῖα ἱκανὰ νὰ παραστήσωσι τὸν ἐγκληθέντα πρωτοδίκην ἐπιλήσμονα τῶν πρὸς τὸ ἀξίωμά του ὑποχρεώσεων, ὁπότε αἱ ἐπερχόμεναι συνέπειαι τάσσονται ὑπὸ τοῦ νόμου, ἢ δὲν ἀνεῦρε τοιαῦτα, ὁπότε συκοφάνται οἱ ἐγκαλέσαντες. Εἴτε τοῦτο ὅμως συνέβη ἢ θὰ συμβῇ εἴτε τὸ ἄλλο, στοιχειώδης πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης σεβασμὸς ἐπιβάλλει ὅπως ἀπόσχῃ προσωρινῶς τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ὁ ὑπὸ ἀνάκρισιν Πρωτοδίκης. Ἡ πολιτεία ἡ διὰ τῶν ἀρξαμένων ἀνακρίσεων τοιοῦτο παραγαγοῦσα δίλημμα καὶ ἐμπεσοῦσα εἰς αὐτό, ἀναμφιβόλως δὲν ἐξέρχεται τούτου, μεταθέτουσα τὸν ὑπόδικον ὑπάλληλον, οὐδὲ σώζει τὸ γόητρον τοῦ ἀξιώματός του ἀπομακρύνουσα τοῦτον τοῦ κύκλου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐμορφώθη ἡ γνώμη, ἧς συνέπεια ἄμεσος ὑπῆρξεν ἡ ἐξακολουθοῦσα εἰσέτι ἀνάκρισις. Τοιαῦται αἱ σκέψεις ἃς γεννᾷ ἡ ἐντύπωσις τῆς μεταθέσεως, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι ἀποδοκιμασίας ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ μετάθεσις. Ἂν λόγοι ἄλλοι, στενότεροι, ἄσχετοι πρὸς τὰς διεξαγομένας ἀνακρίσεις, παρήγαγον τὴν μετάθεσιν, τόσον τὸ χειρότερον διὰ τὴν προκαλέσασαν ταύτην προϊσταμένην ἀρχήν, ἥτις, ἀντὶ ὅλην αὐτῆς νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν ἐπιρροὴν ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως ἔνοχος ἢ ἀθῶος ἐξέλθῃ τοῦ ἀνακριτικοῦ γραφείου ὁ κατηγορηθεὶς ὑπάλληλός της, ἔκρινεν οὐχὶ ἄσκοπον νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀντικείμενον ἀμεσωτέρων σχολίων καὶ ἐν ἑτέρᾳ δικαστικῇ περιφερείᾳ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ἡ ἵδρυσις δικηγορικῆς ἐφημερίδος ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, ἀποκλειστικῶς περὶ τῆς Δικαιοσύνης μεριμνώσης, ἀναπληροῖ σπουδαίαν τῆς Πολιτείας ἀνάγκην καὶ εἶνε ἀξία θερμῶν συγχαρητηρίων.

Ἀρκεῖ νὰ τηρήσῃ τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς τὴν ἐπιστημονικήν της ὑπόστασιν θέσιν, καὶ θὰ ἀποτελέσῃ ὑπέροχον δύναμιν, ἥτις θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ ἐξυγίανσιν τῆς Δικαιοσύνης τῆς Πατρίδος ἡμῶν καὶ εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων παντὸς αὐτῆς λειτουργοῦ.

Πρέπει νὰ γίνῃ τοῖς πᾶσι γνωστόν, ὅτι ὅταν ἡ Δικαιοσύνη εἶνε ὑγιής, αἱ παρεκβάσεις πάσης ἄλλης ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἀρχῆς περιστέλλονται καὶ ἐκλείπουν· ὅταν δὲ ἡ Δικαιοσύνη νοσῇ, τὸ πᾶν διατρέχει τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς.

Τοιαύτη λοιπὸν ἐφημερὶς ὀφείλει νὰ ἔχῃ, καὶ θὰ ἔχῃ, ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν τῶν περὶ τὸ Δίκαιον ἰδίᾳ ἀσχολουμένων, διὰ νὰ διανύσῃ ἀπροσκόπτως τὸν ἐπωφελῆ δρόμον της.

Περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι Δικαιοσύνης ἔχω σχηματίσει τὴν γνώμην, ὅτι αὕτη δὲν ὑπέστη εὐτυχῶς τὴν κατάπτωσιν, εἰς ἣν ἐξέπεσαν ἄλλαι τοῦ Κράτους ἀρχαί, μὲ ὅλην τὴν πίεσιν τῆς φατρίας καὶ τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν. Λέγων δὲ Δικαιοσύνην δὲν ἐννοῶ τὴν κατωτέραν, καὶ ἰδίως τὴν τῶν μικρῶν καὶ ἀποκέντρων Εἰρηνοδικείων, διότι αὕτη, γενομένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φατριαστικὸν ὄργανον, ἤ, συνεταιριζομένη μετὰ διεφθαρμένων δικολαβίσκων, μαστίζει ἀντὶ νὰ εὐεργετῇ τὸν λαόν.

Εἰς τὴν σχετικῶς καλὴν ταύτην κατάστασιν, συνετέλεσεν ἀναντιρρήτως κατὰ πολὺ καὶ ἡ ἰσοβιότης τῶν Δικαστῶν, ἥτις τοὺς ἐξησφάλισεν ἐκ τῆς ἀδίκου ἀπολύσεως, καὶ τοὺς κατέστησεν ἐπὶ μᾶλλον ἀνεξαρτήτους.

Ἀλλ' ἡ ἰσοβιότης διὰ νὰ ἔχῃ θετικώτερα τὰ ἀποτελέσματα, δέον νὰ συμπληρωθῇ διὰ τοῦ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον ἀμεταθέτου τῶν Δικαστῶν. Οὕτως θὰ παύσῃ πᾶσα διὰ τῆς μεταθέσεως ἀπειλή, τείνουσα ὅπως δήποτε εἰς τὴν ἐκτροχίασιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ καθήκοντος.

Τὸ ἀμετάθετον ὅμως τῶν Δικαστῶν δὲν πρέπει νὰ εἶνε ἐπὶ πολὺ παρατετα-

---

στηρίζει τὴν θεωρίαν ταύτην. Οὕτως ὁ Dalloz, ὑπομνηματίζων τὴν νεωτάτην ἀπόφασιν τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς 5 Αὐγούστου 1884 (D. p. 1884, i. 459) ἐπάγεται ταῦτα: «Ἅπαντές εἰσι σύμφωνοι περὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἀσυλία προστατεύουσα τὰς μαρτυρίας, αἵτινες προσάγονται ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης». Ἀλλ' ἐπὶ τίνος νομικῆς βάσεως, ἐπὶ τίνος κειμένου νὰ στηρίζωμεν τοῦτο; Ἡ ἀπόφασις εὑρίσκει τὴν βάσιν τῆς ἀσυλίας ταύτης ἐν τῷ συνόλῳ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, δυνάμει τῶν ὁποίων ὁ μάρτυς ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ, νὰ μὴ ἀποκρύψῃ τίποτε ἀπὸ τῶν δικαστῶν καὶ ὀφείλει νὰ ὁμιλήσῃ ἄνευ φόβου. Πῶς οἱ ὅροι οὗτοι, οἱ ἀναγεγραμμένοι ἐν τῷ νόμῳ, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκπληρωθῶσιν, ἐὰν ὁ μάρτυς οὗτος ἔμενεν ἐκτεθειμένος εἰς τὸ νὰ καταδιωχθῇ μεταγενέστερον ἐπὶ ἐξυβρίσει γενομένῃ διὰ τῆς μαρτυρίας του;

Ὁ de Grattier ἐν τῷ εἰδικῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐξυβρίσεως (τόμος Γ'. σελὶς 203) ὁμοίως διδάσκει: «αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων ἀπολαύουσιν ἀσυλίας, ἥτις ἔχει τὴν πηγὴν αὐτῆς ἐν αὐτῇ τῇ φύσει αὐτῶν». Παρετηρήσαμεν ἤδη ὅτι ὁ μάρτυς, ὑποχρεούμενος διὰ τοῦ ὅρκου του νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν ὁλόκληρον ἐπὶ τῶν γεγονότων, ἅτινα ἀφορῶσι τόσον τοὺς διαδίκους ἢ τὸν κατηγορούμενον ὅσον καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄλλους μάρτυρας, δὲν δύναται ν' ἀποκρύψῃ ταύτην, χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας. Ἀναγκαία συνέπεια λοιπὸν εἶνε, ἵνα οἱ μάρτυρες μὴ δύνανται νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ ἐξυβρίσει ἡ δυσφημίσει καταδίωξιν ἕνεκα τῶν γεγονότων, ἅτινα ὑποχρεοῦνται νὰ καταθέσωσιν.

Ὁ συγγραφεὺς M. Serre, ὃν παρατίθησι καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ Γάλλου Ἀρειοπαγίτου, διδάσκει τάδε «ὁ μάρτυς καλεῖται ἀναγκαστικῶς. Ἡ στιγμή, καθ' ἣν ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, εἶνε στιγμὴ δοκιμασίας δι' αὐτόν. Δύνανται τὰ πάντα νὰ προβάλωσι κατὰ τῆς καταθέσεώς του, δύνανται ν' ἀντιτάξωσι παντὸς εἴδους γεγονότα γενικὰ πρὸς τὸ πρόσωπόν του, ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ μάρτυς εἶνε ἀναξιόπιστος, καὶ τοῦτο συμβαίνει ἐνίοτε. Τότε ὁ δικαστὴς ἔχει τὴν δύναμιν ἵνα μετριάσῃ ἐν τούτοις τὴν δοκιμασίαν καὶ τὴν βάσανον εἰς ἣν ἐκτίθεται ὁ μάρτυς. Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀμυνθῇ ἵνα αἱ κατὰ τοῦ μάρτυρος προσβολαὶ μὴ φθάσωσι μέχρις ὕβρεων περιττῶν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλ' ὅ,τι συνέβη εἰς τὸ ἀκροατήριον δὲν δύναται ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου νὰ δώσῃ οὐδεμίαν ἀγωγὴν κατ' ἐκείνων, οἵτινες προσέβαλον τὸν μάρτυρα.—Ἐξ ἑτέρου, μετὰ τὴν κατάθεσίν του ὁ μάρτυς πρέπει νὰ εἶνε ἠσφαλισμένος κατὰ πάσης προσβολῆς... ὁ μάρτυς δὲν δύναται νὰ εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὴν κατάθεσίν του εἰ μὴ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ συζήτησις καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ψευδομαρτυρίας. Ἀλλ' ἅπαξ περαιωθείσης τῆς συζητήσεως, δὲν ὑπάρχει πλέον περίπτωσις ἵνα ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῆς καταθέσεώς του. Τὸ Δικαστήριον, μὴ ἐπιληφθὲν αὐτῆς, τὸν ἀπήλλαξε πάσης εὐθύνης».

Ἐπίσης ὁ Chassan ἐν τῷ κλασικῷ αὐτοῦ συγγράμματι (τόμος Α'. σελὶς 111) διδάσκει ὁμοίως: «ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάθεσιν μάρτυρος ἐπὶ τῶν γεγονότων, δι' ἅπερ καλεῖται, δὲν δύναται αὕτη νὰ καταστῇ ἀντικείμενον ἐγκλήσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει. Ἀλλὰ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ βάσις πρὸς μήνυσιν ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅμως δὲν κατηγοροῦνται οὔτε ὁ λόγος οὔτε ἡ πρόσαψις τοῦ γεγονότος, μόνον ἡ ἐπιορκία καταδιώκεται».

Ἀλλὰ καὶ οἱ νεώτατοι συγγραφεῖς, οἱ ἀσχοληθέντες εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐξυβρίσεως, ἀνεπιφυλάκτως ἀσπάζονται τὴν γνώμην ταύτην. Ὁ Le Poittevin, ἐν τῷ νεωτάτῳ τριτόμῳ συγγράμματι αὐτοῦ (τόμος Α'. σελὶς 434—436 ἔκδοσις τοῦ 1902) ὑποστηρίζων τὴν ἀσυλίαν τῶν μαρτύρων κατὰ

μένον. Δέον νὰ παρακολουθῆται ὑπὸ τοῦ καθ' ὑποχρέωσιν μεταθετοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁρισθέντος δι' αὐτὸ χρόνου, καὶ τῆς μὴ ἐπανόδου εἰς τὸ αὐτὸ Δικαστήριον πρὸ τῆς παρελεύσεως μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου διακόπτονται αἱ στεναὶ σχέσεις, αἱ συμπάθειαι καὶ ἀντιπάθειαι, ἃς ἀνθρωπίνως δύνανται νὰ ἀναπτύξωσιν οἱ Δικασταὶ ἐν τῷ τόπῳ, παύει δὲ ἐξ ἄλλου τὸ ἀδίκημα τοῦ νὰ διέρχωνται τινὲς ἐξ αὐτῶν ἅπαντα σχεδὸν τὸν δικαστικὸν βίον των εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, ἢ τὰ κεντρικώτερα Δικαστήρια, ἄλλοι δὲ νὰ εἶνε καταδεδικασμένοι εἰς διαρκῆ ἐξορίαν, τιμωρούμενοι ἴσως διὰ τὴν εὐθύτητα καὶ ἐντιμότητα αὐτῶν.

Πρὸ παντὸς πρέπει νὰ καθιερωθῇ τακτικὴ καὶ αὐστηρὰ ἐποπτεία καὶ ἔλεγχος ἐπὶ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν Δικαστῶν. Εἶνε περίεργον, ὅτι ἡ Πολιτεία ἐμεριμνησε περὶ τοιαύτης ἐποπτείας διὰ τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὸν στρατόν, καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τοὺς δικαστικούς, ἐκ τῆς ἀνικανότητος καὶ παρεκτροπῆς τῶν ὁποίων ὑπέρτατα προσβάλλονται δικαιώματα καὶ συμφέροντα.

Δὲν εἶνε ἐπαρκὴς καὶ λυσιτελὴς ἐποπτεία, ἡ τυπικῶς ἑκάστοτε γενομένη ὑπὸ τῶν Εἰσαγγελέων εἰς τὰ δικαστικὰ γραφεῖα.

Ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ δικαστικὸς ἔλεγχος πρέπει νὰ καθιερωθῇ διὰ νόμου, καὶ νὰ ἐνασκῆται καθ' ὡρισμένον χρόνον ὑπὸ ἀνωτέρων δικαστικῶν προσώπων, ἅτινα ἔχοντα τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀνυψώσεως τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τὴν εὐθύνην τῆς κακῆς αὐτῆς καταστάσεως, θὰ ἐκπληρῶσιν εὐσυνειδήτως τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν των.

Κατὰ τὸ τέλος τῶν δικαστικῶν ἐργασιῶν ἑκάστου ἔτους νὰ ἐκλέγηται ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν οἰκείων Δικαστηρίων ὡς ἐλεγκτὴς καὶ ἐπόπτης, εἷς ἢ δύο Ἀρειοπαγῖται διὰ τὰ Ἐφετεῖα τοῦ Κράτους καὶ τὰς Εἰσαγγελίας τῶν Ἐφετῶν, εἷς ἢ δύο Ἐφέται διὰ τὰ Πρωτοδικεῖα καὶ τὰς Εἰσαγγελίας τῆς περιφερείας τοῦ οἰκείου Ἐφετείου, εἷς ἢ δύο πρωτοδίκαι διὰ τὰ Εἰρηνοδικεῖα καὶ Πταισματοδικεῖα τῆς περιφερείας τοῦ οἰκείου Πρωτοδικείου, οὗτοι δὲ κατὰ τὸν πρῶτον ἢ καὶ τὸν δεύτερον μῆνα τῶν διακοπῶν νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των τεταγμένα Δικαστήρια καὶ Εἰσαγγελίας, νὰ ἐξετάζωσι μετὰ προσοχῆς τὴν ἐργασίαν τῶν Δικαστῶν καὶ Εἰσαγγελέων κατὰ ποιότητα καὶ ποσότητα, νὰ λαμβάνωσι πληροφορίας περὶ τῆς ἐπιμελείας καὶ ἁρμονίας αὐτῶν, περὶ τῆς ἠθικότητος αὐτῶν καὶ εὐθύτητος, ἀπὸ εὐσυνειδήτους καὶ ἀμεροληπτους δικηγόρους καὶ πολίτας, καὶ νὰ ὑποβάλλωσιν ἐκθέσεις εἴς τε τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑπὸ ἠθικὴν καὶ νομικὴν εὐθύνην αὐτῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν τοιούτων ἐκθέσεων νὰ ἐπιβάλλωνται πειθαρχικαὶ ποιναὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνεπιφέρουσαι ἐν ὑποτροπῇ τὴν ἀπόλυσιν ἀπὸ τῆς θέσεως κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, νὰ κανονίζηται δὲ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἡ προαγωγὴ τῶν ἀρίστων.

Διὰ τοιούτων μέτρων δύναται νὰ ἀνυψωθῇ ἡ Δικαιοσύνη καὶ νὰ ἐκκαθαρισθῶσι τὰ Δικαστήρια ἀπὸ διακεκριμένας ἀνικανότητας καὶ ἀνηθικότητας, αἵτινες εἰσεπήδησαν εἰς τὴν ἰσοβιότητα, ἢ κατέστησαν ἀνάξιαι αὐτῆς.

Δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν τὴν βελτίωσιν ἀπὸ τὰς καλὰς διαθέσεις τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν. Οὗτοι, πιεζόμενοι ἐκ πολιτικῶν συμφερόντων, θωπεύουσι τοὺς παρεκτρεπομένους.

Ἡ Δικαιοσύνη πρέπει νὰ ἀνορθωθῇ δι' ἑαυτῆς· ἀφοῦ ἐπικρατήσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ σωματείου αὐτῆς, καὶ ἡ φιλοτιμία καὶ τὸ ἠθικὸν συμφέρον νὰ ἵστανται ὑψηλά.

Πρέπει νὰ λάβῃ τὸ δίδαγμα τῆς Πολιτείας τῶν μελισσῶν, αἵτινες καταγίνονται ἀδιαλείπτως εἰς τὸ φιλότιμον ἔργον των καὶ φονεύουσι τοὺς ἐν τῇ κυψέλῃ αὐτῶν παραγομένους κηφῆνας.

Ἐλπίζω προσεχῶς νὰ διαβιβάσω εἰς τὴν ἀξιόλογον ἐφημερίδα ὑμῶν εἰδικωτέρας περὶ ἑκάστης τῶν Δικαστηρίων διαιρέσεων σκέψεις.

Χαλκὶς τῇ 29 Ἰανουαρίου 1906.

Ἀλέξ. Ι. Οἰκονόμου
Δικηγόρος ἐν Χαλκίδι

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ 19 Φεβρουαρίου ὥρᾳ 10 π. μ. προσκαλοῦνται ἅπαντα τὰ ἐγγεγραμμένα μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ πάντες ἐν γένει οἱ δικηγόροι Ἀθηνῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἑταιρίας τῶν «Φίλων τοῦ Λαοῦ», ὅπως προβῶσιν εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ Συλλόγου, συμφώνως πρὸς τὸ διὰ Β. Διατάγματος ἐγκεκριμένον Καταστατικὸν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΑΝΑΣΙΑΝ

Καθίσταται γνωστὸν εἰς τοὺς Πανέλληνας ὅτι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 35 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1906 φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως στηλιτεύεται διὰ κλητηρίου ἐπικρίματος τὸ ἀπαίσιον κακούργημα τῆς σφαγῆς καὶ καταβροχθίσεως *ἑνὸς ἀλέκτορος* ὡς ἑξῆς:

Ἀριθ. 8.

Κλητήριον ἐπίκριμα κατὰ Νικολάου Μαλλιαροῦ, ἀγνώστου διαμονῆς (*)

Ὁ παρὰ τῷ ἐν Καρδίτσῃ Πταισματοδικείῳ δημόσιος κατήγορος Καλλιφώνιος

Ἰδόντες τὰ ἄρθρα 443 καὶ 145 τῆς ποιν. Δικονομίας·

Κατηγοροῦμεν τὸν Νικόλαον Μαλλιαρόν, ἀγνώστου διαμονῆς, ὅτι τὴν 15 Νοεμβρίου 1903 ἐν Μαστρογιάννῃ ἀφήρεσεν ἕνα ἀλέκτορα τοῦ Γεωργίου Ἀποστολοπούλου, ὃν ἔσφαξε καὶ ἔφαγε παραβάσει τοῦ ἄρθρου 693 τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ ζητοῦμεν νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος. Καλοῦμεν δ' αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ ἐν Καρδίτσῃ Πταισματοδικεῖον τὴν 2 Μαΐου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 9 π. μ. ἵνα δικασθῇ διὰ τὴν ἀνωτέρω πρᾶξιν· ἄλλως, δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἐν Καλλιφωνίῳ τῇ 22 Ἰανουαρίου 1906.

Ὁ Δημόσιος Κατήγορος
Γ. Ἀναγνωστόπουλος
ἀνθυπολ. Πεζικοῦ

(*) Ἀναδημοσιεύεται ὡς ἠμαρτημένως δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 23 ἐ. ἔ. φύλλου!

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Ἡ δίκη

Διὰ τοὺς τυχὸν δυσανασχετοῦντας, γίνεται γνωστόν, ὅτι αἱ διάφοροι συνεννοήσεις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν μεγάλων αἰθουσῶν, ὧν ὡς καταλληλότεραι εἶχον κριθῇ αἱ τῆς νομικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Βαρβακείου Λυκείου καὶ τοῦ Πολυτεχνείου, ἔληξαν αἰσίως, συγκατανεύσαντος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου νὰ παραχωρήσῃ δωρεὰν ἐπί τινας ἡμέρας τὴν αἴθουσαν τοῦ μεγάρου του, ἥτις πρόκειται νὰ στεγάσῃ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων καὶ ἐνόρκων. Ἂν εἰς τὸ μεταξὺ ἐπέλθῃ ἄλλη τις μεταβολή, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγγυηθῶμεν.

Ἀσυλία

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐξεθέσαμεν συνοπτικῶς τὰ τῆς δίκης τοῦ Πλημμελειοδικείου, καθ' ἣν ἀνεφάνη τὸ ζήτημα, ἂν δύνανται νὰ κατα-διωχθῶσιν ἐπὶ ἐξυβρίσει μάρτυρες, καταθέτοντες ἀληθῆ μέν, δυσφημητικὰ ὅμως διὰ τὸν κατηγορούμενον ἢ διάδικον. Σήμερον δημοσιεύομεν ἐπὶ τοῦ ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντος τούτου, οὐ μόνον ἐπιστημονικοῦ στενῶς, ἀλλὰ καὶ εὐρυτέρου ὁρίζοντος ζητήματος, εὐρυτέραν μελέτην ἐκτάκτου ἡμῶν συνεργάτου, ἀμυνομένου ὑπὲρ τῆς καθολικῆς ἀσυλίας παντὸς προσώπου ὑποχρέου ὑπὸ πᾶσαν ἰδιότητα νὰ καταθέσῃ τι ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς. Τὸ ζήτημα καθ' ἡμᾶς εἶνε ἐκτάκτως λεπτόν, λίαν δὲ δυσδιάκριτα τὰ ὅρια τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τὸ ὁμολογεῖν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τῆς ἑτέρας τοῦ μὴ θίγειν τὴν ὑπόληψιν ἑτέρου εἴτε κατηγορούμενος εἶνε οὗτος εἴτε διάδικος.

Ἀλεκτρομυιοφαγία

Τὸν ἔσφαξε! Καὶ τὸν ἔφαγε! Τὸν ἀλέκτορα ἐν μέσαις Καρδίτσαις. Ἄφαντος δὲ μετὰ τοῦτο ἐγένετο καὶ δεινὸν κατ' αὐτοῦ ἐπέσυρε τὸ κλητήριον ἐπίκριμα τοῦ δημοσίου κατηγόρου. Ἐφαντάσθητέ ποτε κράτος, τὸ ὁποῖον, εἰς τοιοῦτο τελειότητος ἦχθη σημεῖον, ὥστε, ἀφοῦ ἐξόντωσε τὴν λῃστείαν καὶ τέλειον κατήρτισε σύστημα ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀκίνδυνον κατέστησε τὸν βίον ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ φυλακὰς ὠργάνωσε καὶ ἐνήμερον κατέστησε τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, νὰ ἐπεδόθη μεθ' ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς σφαγῆς καὶ τῆς φαγῆς! τῶν ἀλεκτόρων, δὶς ἐπιστρατεῦον τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἀλληλογραφίαν διεξάγον δι' ἀνακριτῶν καὶ δημοσίων κατηγόρων, ἐπικαλούμενον τὴν συνδρομὴν δι' ἐπικριμάτων κλητηρίων ὅλων τῶν Εἰσαγγελέων καὶ ἁπάντων τῶν διοικητῶν καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν τῆς δημοσίας δυνάμεως, ὅπως συλλάβωσι τὸν φαγόντα τὸν ἀλέκτορα; Τὴν εἰκόνα τοιούτου Κράτους ἂς ἴδουν οἱ περίεργοι εἰς ἓν ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὅπου κατ' ἐπανάληψιν δημοσιεύεται τὸ κλητήριον ἐπίκριμα, ὅπερ καὶ ἡμεῖς φιλοξενοῦμεν σήμερον ἐν ἄλλῃ στήλῃ. Παρῳδίαν κράτους ἂν τὸ ὀνομάσῃ κανείς, ἴσως νὰ μὴ ἀπέχῃ καὶ πολὺ τῆς ἀληθείας.

Σύγχρονα δικανικὰ ἤθη καὶ... ὕφη!

Εἴτε τὸ σύστημα τῆς διαδικασίας συνετέλεσεν, εἴτε λόγοι εὐρύτεροι συνήργησαν, ἐν εἶνε τὸ βέβαιον, ὅτι ἡ δικανικὴ παρ' ἡμῖν, ἔν τε τῇ μορφῇ τοῦ προφορικοῦ καὶ ἐν τῇ τοῦ γραπτοῦ λόγου, διατρέχει τὴν πεζοτέραν τῶν περιόδων. Τροχάδην καὶ στυγνῶς ἀφηγηματικῶς διεξάγονται αἱ συζητήσεις ἐν τῷ Ἐφετείῳ καὶ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, διότι περὶ συζητήσεως ἐν τοῖς Πρωτοδικείοις ἀπὸ ἐτῶν ἐξέλιπε πᾶσα ἐλπίς, σχολαστικώτατα δέ, παρ' ὅλην τὴν πολυγραφίαν ἐκτυλίσσονται τὰ ἱστορικά, κατὰ κανόνα τῶν ὑποθέσεων ἐν ταῖς προτάσεσιν. Ἡ ἐκκεντρικότης, ἥτις ἐχαρακτήριζε τὴν δικανικὴν παλαιοτέρων ἐτῶν καὶ ὁ χειρισμὸς τῶν ὑποθέσεων ἀπὸ ἀπόψεως ἄλλης ἢ τῆς στενῶς ἐπαγγελματικῆς, συνεξέλιπε μετὰ τῶν δικηγόρων καὶ τῶν δικαστῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἕνεκα τούτου, ἂν ἡ «Δικαιοσύνη» ἀπεφάσιζε νὰ ἀφιερώσῃ ἰδιαιτέραν στήλην τοῦ περιεχομένου τῆς σήμερον ἀνοιγομένης ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύγχρονα δικανικὰ ἤθη» εἶνε ζήτημα ἂν θὰ ἀνεύρισκε τροφὴν δι' αὐτήν.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(Σοφίσματα οἰκονομικὰ κατὰ διασκευὴν τῶν τοῦ Bastiat).

Ὑπάρχει οἰκονομικὴ ἐπιστήμη, ἐπιζητοῦσα ὡς συμπέρασμα τῶν σκέψεών της, τὴν ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ, ἁρμοζομένην ἐπὶ πάντων τῶν δογμάτων αὐτῆς.

— Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἰδεολογικοὶ φιλάνθρωποι, αὐτοκαλούμενοι *ὀρθόδοξοι οἰκονομολόγοι*, ἰσχυριζόμενοι, ὅτι ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἀδελφότητος καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ νόμοι ὀφείλουσι πρώτιστα νὰ ἐφαρμόζωσι τὸ τῆς ἀδελφότητος δόγμα!

— Ὅ,τι ὁ Rousseau ἐκφράζει ἐν τῷ *κοινωνικῷ συναλλάγματι*, φρονῶν ὅτι ἅπασα ἡ κοινωνικὴ τάξις ἔγκειται ἐν τῷ ΝΟΜΩ, τοῦτ' αὐτὸ οἱ σοσιαλισταὶ κηρύττουσι διὰ τῆς ἀδελφότητος, διὰ τῆς

τὰ δογματιζόμενα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀκυρωτικοῦ τῆς 5 Αὐγούστου 1884 καὶ τῶν δικαστῶν, ἐπάγεται ἐν τέλει τὰ ἑξῆς «τὸ σύστημα τοῦτο φαίνεται ἡμῖν ἀπολύτως σκόπιμον· εἶνε τὸ μόνον, ὅπερ ἐξασφαλίζει εἰς τὸν μάρτυρα πλήρη ἀσφάλειαν. Λοιπὸν ὡς καὶ οἱ δικασταί, οὕτω καὶ οἱ μάρτυρές εἰσι κεκαλυμμένοι, οὐχὶ διὰ τῆς ἀσυλίας τοῦ ἄρθρου 41, (*) ἀλλὰ δι' ἀσυλίας εἰδικῶς ἀπορρεούσης ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ρόλου, ὃν ὁ νόμος τοῖς ἐπιβάλλει».

Ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς γνώμης ταύτης εἰσὶ καὶ ὁ Barbier τόμος Β'. ἀριθ.779 σελ. 272, καὶ ὁ Fabreguettes τόμος 1ος ἀριθ. 6 σελ. 24—25.

Ἀπέναντι δὲ τῆς καθολικῆς ταύτης ὁμοφωνίας τῶν Γάλλων συγγραφέων, ὑποστηρίχθη ἀσθενῶς ὑπό τινων, οἵτινες ἐν τούτοις δέχονται τὴν ἀρχήν, ἵνα γένηται διαστολὴ «ἂν τὸ κατατεθὲν ἦτο σχετικὸν ἢ οὐ πρὸς τὴν δίκην». Ἀλλ' ἡ διαστολὴ αὕτη ἀπεκρούσθη διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος, ὅτι αἴρεται ἡ βάσις τῆς ἀρχῆς, ἣν ἐν τούτοις ἀσπάζονται οἱ ἀποπειρώμενοι νὰ φέρωσι τὴν διαστολὴν ταύτην, καθ' ὅσον μὲ τὴν διαστολὴν ταύτην εὑρισκόμεθα πρὸ σοβαροῦ ἀτόπου. «Εἶνε ἀδύνατος πλέον —διδάσκει ὁ Le Poittevin— νὰ καθορίσωμεν ἐπ' ἀκριβῶς τὸ σημεῖον ἔνθα θὰ παύσῃ ἡ ἀσυλία νὰ φυλάττῃ τὸν μάρτυρα, ὅστις ἔκτοτε δὲν θὰ ἔχῃ πλέον τὴν ἀναγκαίαν ἀσφάλειαν ἵνα καταθέσῃ ἄνευ φόβου.»

Ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε ἐκτεθέντων ἕπεται ὅτι εἶνε ἀνάγκη κοινωνική, εἶνε συμφέρον αὐτῆς τῆς δικαιοσύνης ἵνα καθιερωθῇ ἡ ἀσυλία τῶν μαρτύρων, διότι ἔργον τῆς δικαιοσύνης εἶνε ἡ πλήρης ἀποκάλυψις τῆς ἀληθείας, πρὸ τοῦ μεγίστου δὲ τούτου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ὅπερ ἀφορᾷ αὐτὴν τὴν δημοσίαν τάξιν, ὁ νόμος παραβλέπει τὰ κατὰ μέρος ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ἅτινα δύνανται νὰ παραβλαφθῶσιν ἐνίοτε, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐν μέτρῳ περιωρισμένῳ ὡς ἐκ τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τοῦ προέδρου.

Τὰ ἄρθρα 80, 157, 304 καὶ 355 τῆς Γαλλ. Ποιν. Δικονομίας, ἅτινα ἐπικαλεῖται τὸ Γαλλικὸν ἀκυρωτικὸν πρὸς καθιέρωσιν τῆς ἀσυλίας τῶν μαρτύρων, ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ ἄρθρα 112, 195, 334 καὶ 380 τῆς ἡμετέρας ποινικῆς Δικονομίας ὡς καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους νόμους περὶ λιπομαρτύρων ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν κακουργιοδικῶν. Ἐν τῇ ἐκδόσει μάλιστα τῆς ἡμετέρας Ποινικῆς Δικονομίας γίγνεται συσχέτισις τῶν ἄρθρων αὐτῆς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἀντίστοιχα τῆς Γαλλ. Ποιν. Δικονομίας. Ἐξ ἑτέρου δ' ὁ τύπος τοῦ ὅρκου τῶν μαρτύρων «ὅτι θέλουν ὁμιλήσῃ ἀφόβως καὶ ἀπαθῶς καὶ ὅτι θέλουν εἰπῇ ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν» ἐστὶν ὁ αὐτὸς παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ Γάλλοις (ἄρθρον 317 Γαλλ. Ποιν. Δικον.) Ἀλλὰ τούτων οὕτως ἐχόντων δὲν βλέπομεν ποῦ εὕρηται ἡ σοβαρὰ ἀντίρρησις ὥστε νὰ μὴ γείνῃ δεκτὸν καὶ παρ' ἡμῖν τὸ δόγμα τῆς ἀσυλίας τῶν μαρτύρων δι' ὅσα καταθέτουσι καλούμενοι ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, ἀφ' οὗ ἡ ἀλήθεια τοῦ δόγματος τούτου ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἔγκειται ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ καθήκοντος τῆς μαρτυρίας, ἐν αὐτῷ τῷ συμφέροντι τῆς δικαιοσύνης, ἐν αὐτῇ τῇ δημοσίᾳ τάξει, ἀπορρέον ἐπὶ πλέον καὶ ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ πλέον ἀνακηρύσσεται μὲν ὑπὸ συγγραφέων τῆς περιωπῆς τῶν συνεργατῶν τοῦ Dalloz, τοῦ de Grattier, τοῦ Chassan, τοῦ Le Poittevin, τοῦ Serre καὶ τοσούτων ἄλλων, διδασκόντων τοῦτο πρὸ αἰῶνος σχεδόν, καθιερώθη

(*) Τὸ ἄρθρον 41 τοῦ νόμου τῆς 29 Ἰουλίου 1881 περὶ τύπου κλπ. ἀφορᾷ μόνον τοὺς λόγους τοὺς ἀπαγγελλομένους ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τὰ προσαγόμενα ἔγγραφα.

θείας δικαιοσύνης τοῦ *ἀνθρωπίνου συνόλου*: «*Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, δότω τὸν ἕνα*», καὶ «*ὁ ῥαπισθεὶς στρεψάτω καὶ τὴν ἑτέραν παρειάν!*»

— Τὰ δικαστήρια περιττεύουσιν, ἡ ἐν πάσῃ δικαιοπραξίᾳ σκοπουμένη καὶ ἐπιδιωκομένη *συναλλαγὴ καὶ διανομὴ τοῦ πλούτου*, διενεργεῖται ἐπὶ τὸ ἰσονομώτερον ὑπὸ τῶν ἀδελφοποιηθέντων ἀτόμων. Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη μάτην διδάσκει, καὶ μάτην ἐπικαλεῖται τὴν **διεθνῆ δικαιοσύνην**: ἰσότης καὶ ἀδελφότης, ἰδοὺ τὸ πᾶν!

. . . . . .

Τί λοιπόν; ἡ θεία δικαιοσύνη ἐπιτάσσει, καὶ ὁ ΝΟΜΟΣ, ἂς ἐπιβάλλῃ τὰ δόγματά της, τὰς ἐπιταγάς της! Ἀλλ' ὁποία ἀντίφασις! Τὰ πάντα θὰ ἐπιδιώκονται ἄρα γε ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τῶν ὅπλων; Ἡ ἀδελφοποίησις αὐτὴ καὶ ἡ ἰσότης θὰ ἐπιβάλλωσι τὸν κατανγκασμὸν καὶ τὸ δεσμωτήριον διὰ τοὺς ἀρνουμένους νὰ παραχωρήσωσι τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο χιτώνων, ἢ τοὺς ἐπὶ ραπίσματι ἀπαντῶντας διὰ φοβερωτέρου ραπίσματος; . . . θὰ ὑπάρξωσιν ὅμως καὶ δικαστήρια ἑτέρας τάξεως καὶ ποιότητος· κριτήρια πιστοποιοῦντα τὴν ἀνυπαρξίαν τῆς ἰδιοκτησίας, ὅπως καὶ κριταὶ πειρώμενοι νὰ πείσωσι τὰ ἄτομα ὅτι πρέπει νὰ μένωσιν ἀφοσιωμένα πρὸς ἄλληλα! Ὁ κλέπτης τῆς περιουσίας τοῦ ἑτέρου πλησίον, θὰ μένῃ ἀτιμώρητος ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύει ὅτι ὁ πλησίον ἔχει ὑπὲρ τοὺς δύο χιτῶνας, ὅπως καὶ ὁ κλέπτης τῆς συζυγικῆς τιμῆς ἐπίσης δὲν θὰ τιμωρεῖται, διότι ἡ ἀδελφότης καταργεῖ τὸ «*ὃ σὺ μισεῖς ἑτέρῳ μὴ ποιήσεις!*» ἐν ᾧ αὐτὸς θὰ ἐπικαλεῖται τὸ τοῦ Πλάτωνος «*παῖδάς τε καὶ γυναῖκας καὶ κτήσεις κοινὰς εἶναι.*

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ζήτημα τῶν ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας κερδῶν, καθ' οἱονδήποτε ὅρον κἂν ἐννοηθῇ ἡ διαίρεσις τῆς ἐργασίας, καθίσταται πρόβλημα ἀκανθῶδες, ἐφ' ὅσον ὁ μὴ ἐργαζόμενος κτᾶται δικαίωμα ἴσης μοίρας ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας παραγομένων, ὡς ὁ κηφὴν κτᾶται αὐθαίρετον μερίδα ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς φιλοπόνου μελίσσης, διότι ὁ νόμος δὲν ἔχει ἀποστολὴν τὸν σεβασμὸν ἐν ὁρίοις προϋφισταμένων δικαιωμάτων, ἀλλ' ἐπαγγέλλεται τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ αὐτοθυσίας ἢ ἐθελοθυσίας, ἐν ἑνὶ δὲ λόγῳ τῆς ἀδελφότητος!

Ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος, ἔστω κἂν ἀπορρέῃ ἐκ θείας δῆθεν δικαιοσύνης, εἶνε νόμος δίκαιος; Τί εἶνε δικαιοσύνη; Σημεῖον σταθερὸν καὶ ἀκλόνητον ὡρισμένων ἐπιταγῶν. Τί εἶνε ἀδελφότης; Σημεῖον ἀόριστον, εὐμετάβλητον, εὐχερῶς συστελλόμενον ἢ διαστελλόμενον! Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πρώτης, ἔστω κατὰ συνθήκην, προβλέπονται καὶ προλαμβάνονται τὸ ἔγκλημα, ἡ ἀπάτη, ὁ δόλος· ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς δευτέρας καταστέλλονται ἢ περικαλύπτονται πᾶσαι αἱ ἀδικίαι ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς μορφῆς ἣν ἤθελε προσδώσῃ εἰς τὴν ἀδελφότητα καὶ τὴν φιλανθρωπίαν.

Ἡ χώρα μας δὲν εἶνε καὶ τόσον σοσιαλιστική, κἀίτοι ἀκούονται ποῦ καί ποῦ τερθρεῖται ἄναρθροι ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀδελφότητος· ὁ λαός μας δὲν χωνεύει τοὺς φιλανθρώπους ἀναμορφωτάς· ἀλλ' ἡ *πολιτικὴ ἠθικὴ* τὴν ἐφαρμόζει ἀρκετὰ ἐν τῇ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. Ἐν ὀνόματι τῆς ἀδελφότητος δίκαι πλουσίων, ἢ δίκαι ἑταιριῶν, ἀπόλλυνται ὑπὲρ τῶν ταλαιπώρων πενήτων ἀντιδίκων· ἐν ὀνόματι τῆς ἀδελφότητος οἰκτείρονται ἀλλὰ δὲν κακίζονται οἱ πένητες καταχρασταὶ παντὸς εἴδους ὑπάλληλοι· ἐν ὀνόματι τῆς ἀδελφότητος ὑποστηρίζονται οἱ δυστυχεῖς ἐμπρησταὶ τῶν δασῶν προκειμένου νὰ ζήσωσιν ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν ἐμπρησθεισῶν γαιῶν βοσκῆς τῶν αἰγιδίων των· ἐν ὀνόματι τῆς ἀδελφότητος ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, τείνει εὔνουν τὸ οὖς εἰς τὰς φιλίας προτροπὰς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ὄχλων ἀγωνιζομένων πολιτευομένων· ἐν ὀνόματι τῆς ἀδελφότητος τὸ δημόσιον ταμεῖον εὑρηται ὑπὸ τὸ κράτος γενικῆς συλήσεως· ἐν ὀνόματι αὐτῆς τὰ μεταλλεῖα καθίστανται προνόμιον τῶν ἰσχυρῶν. Διὰ δὲ τῆς εἰρηνικῆς ταύτης δημοκρατίας, ὁ λαὸς διδάσκεται ὅτι οὔτε θάρρους, οὔτε κόπων καὶ ἐπιμελείας, ἀλλ' οὔτε καὶ φιλοπονίας καὶ ἱκανότητος ἔχει ἀνάγκην διὰ νὰ ἀγωνισθῇ καὶ ὑπερισχύσῃ ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ βίου· διότι ὑπάρχει ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, οὐχὶ ἡ ἁρμόζουσα τῷ ἀληθεῖ δικαίῳ, ἀλλ' ἡ διὰ τοῦ πικροῦ λογισμοῦ τοῦ Δάντου «Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate» ἐμπνέουσα τὴν ἐκ τῆς κηρυττομένης ἀδελφότητος ἀνεξαρτησίαν.

Ἀλλὰ τὰ ποικίλα συμφέροντα τῶν ἀτόμων ἀνταγωνιστικῶς ἀντιτίθενται ἀλλήλοις· τί δέον γενέσθαι; Καὶ πάλιν ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ἂς ἐφαρμόσῃ τὴν ἀδελφότητα· ἂς πρακτικοποιήσῃ τὴν *ἀλληλαφοσίωσιν* καὶ ἐθελοθυσίαν, ἀφ' οὗ ὁ ΝΟΜΟΣ παραλείπει τοῦτο. Δηλονότι, ἡ δικαιοσύνη ἂς καθαρίσῃ τὸ κοινωνικὸν πεδίον ἀπὸ τοῦ πολέμου τούτου τῶν συμφερόντων καὶ ἂς ἐπιβάλῃ τὴν ἀδελφοποίησιν καὶ τὸν ἑταιρικὸν ὀργανισμὸν ἔστω καὶ ὑπὸ τὸ πρῖσμα συλήσεως ἢ καταναγκασμοῦ!! Καὶ μὴ δὲν τὸ πράττει ἤδη; Ἀφ' οὗ ἐπετεύχθη νὰ διασπαρῇ ἡ ἰδέα ὅτι τὰ συμφέροντα τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ δικαίου (δικηγόρων) εἶνε ἀντίθετα πρὸς τὰ τῶν ἐφαρμοστῶν αὐτοῦ (δικαστῶν), καὶ ἀφ' οὗ ἐνδεδειγμένως τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ εἶνε ὅλως δυσμενῆ καὶ ἐναντία πρὸς τὰ τοῦ Δημοσίου, οὐχὶ ἀδικαιολογήτως ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ζητεῖ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν εἰρημένον καταναγκασμόν!!!

Θὰ ἦτο ἀνάγκη πρὸς περαιτερω ἀνάπτυξιν, νὰ ἐκθέσωμεν σχετικόν τι μάθημα οἰκονομικῆς, ἀκατάλληλον διὰ τὴν στιγμήν· ἓν μόνον ἐν συμπεράσματι λέγομεν:

«Ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη ἀναγνωρίζῃ ἁρμονίαν συμφερόντων ἐν γένει, κατὰ τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τῆς ἀδελφότητος τοῦ θεωροῦντος ἐν αὐτοῖς σύγκρουσιν ἐμπόλεμον, εἶνε διότι δὲν σταματᾷ ὡς αὐτὸς εἰς ἁπλᾶ φαινόμενα ἀλλὰ προχωρεῖ καὶ πέραν μέχρι τῶν ὑστέρων καὶ ὁριστικῶν ἀποτελεσμάτων».

— Ἡ διὰ τῆς ἀδελφότητος ἐφαρμογὴ τῆς ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, εἶνε ἡ καὶ ἐν τῇ *συλήσει* ὑπαρκτὴ κατωτέρα μοῖρα τῆς κοινωνίας· ἐν ᾧ δ' ἡ διὰ τῆς φιλανθρωπίας, ἐν αὐτοπροαιρέτῳ ἐνεργητικῇ ἀρετῇ, ἔγκειται ἡ ἀνωτέρα μοῖρα τῆς κοινωνίας, ἡ ἀληθὴς ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ἀποτελεῖ τὴν ἐν τῷ γνησίῳ τοῦ Νόμου κράτει ὑφισταμένην διάμεσον καὶ εἰρηνικὴν μοῖραν τῆς κοινωνίας κατὰ τοὺς θείους τοῦ Ἠσαΐου λόγους «*Εἰρήνη ἔσται ὁ καρπὸς τῆς Δικαιοσύνης*»!

Κ. Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΔΙΚΑΝΙΚΑ ΗΘΗ

Τὸ ὅτι καὶ τὸ δικηγορεῖν ἔχει τὰς ὀάσεις του, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀναπαύεται ἐνίοτε καὶ ὁ κάλαμος τοῦ ἐπαγγελματίου καὶ τὸ βλέμμα τῶν ὑποχρέων νὰ διέλθωσι τὰς γραμμὰς τῶν ἀτελευτήτων σελίδων τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου, ἀρκετὰ ἐνδεικτικῶς, νομίζομεν, μαρτυρεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐξωδίκου εἰδοποιήσεως, ἣν δικηγόρος διαδίκου ἐξαποστέλλει πρὸς τὸν κατὰ σύμπτωσιν ἀγαθὴν διδάσκαλον.

ΕΞΩΔΙΚΟΣ ΑΝΤΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

. . . . . **κατοίκου Ἀθηνῶν**
κ α τ ὰ
. . . . . **κατοίκου ἐπίδης**

Διδάσκαλε!

Φαίνεται ὅτι ἀγνοεῖς παντελῶς τὸ πασίγνωστον λαϊκὸν ἀξίωμα τὸ λέγον «Μακάριοι οἱ κατέχοντες». Ὡς καὶ ἐν τῇ προλαβούσῃ μου διαμαρτυρίᾳ σᾶς εἶπον ἀπεριφράστως, ἔλαβον παρ' ἡμῶν δραχ. 500 ὡς ἀρραβῶνα διὰ νὰ σᾶς πωλήσω τὸ οἰκόπεδον, ὅπερ ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ μου ἐκείνῃ περιέγραφον, σᾶς παρεκάλεσα δὲ ὅπως προσέλθητε ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Δημ. Καλλιοντζῆ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους τὴν 3ην μ. μ. ὥραν τοῦ προχθεσινοῦ Σαββάτου 28ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. Ἀντὶ νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν τοιαύτην πρόσκλησίν μου, ἥτις ἦν καὶ ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς καταρτισθείσης μεταξύ μας προσυμφωνίας, δι' ἣν ἔλαβον τὸν ἀρραβῶνα, μοῦ ζητεῖτε διὰ τῆς ἀπὸ 28 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ὑμετέρας διαμαρτυρίας ἄρρητ' ἀθέμιτα. Ἐπαναλαμβάνω διὰ τῆς παρούσης μου νὰ σᾶς προσκαλέσω καὶ αὖθις καὶ νὰ σᾶς φωνάξω δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων μου καὶ διὰ Τυρρηνικῶν σαλπίγγων «Διδάσκαλεεεεε!!! ὁρίστε εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους συμβολαιογραφεῖον τοῦ Δ. Καλλιοντζῆ. Σᾶς ἀναμένω ἐκεῖ τὴν προσεχῆ Τετάρτην 1ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. καὶ ὥραν 3ην μ. μ. ἵνα συντάξωμεν τὸ συμβόλαιον τῆς ἀγοραπωλησίας, δι' οὗ νὰ σᾶς μεταβιβάσω, καθ' ἣν ἀνέλαβον ὑποχρέωσιν, τὸ οἰκόπεδόν μου. . , ... Ἄλλως, Διδάσκαλε ἀγαθέεεεεε, θὰ χάσῃς τῆς ὡραίας 500 δραχμαῖς.

Ἀνταπαντῶν εἰς τὴν διαμαρτύρησιν ὑμῶν, ἧς τὸ σύνολον εἶνε «προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις», σᾶς λέγω τὰ ἑξῆς: Ἐκ τοῦ νόμου εἶμαι μόνον ὑπόχρεως νὰ σᾶς παράσχω σχολαίαν τὴν νομὴν τοῦ ἀκινήτου, ὥστε νὰ εἶσθε ὑπέρτερος ἐν τῇ ἐνασκήσει αὐτῆς παντὸς τρίτου, ἐλευθέραν ἐννοεῖται δουλείας, προικῴου δικαίου, ἐκνικήσεως τρίτου, ρυμοτομίας καὶ πάσης ἐκ ταύτης ἀποζημιώσεως. Πάντα ταῦτα θὰ σᾶς παρασχεθῶσιν ἅμα ὡς συνταχθῇ τὸ οἰκεῖον συμβόλαιον· ἀλλ' ἐν τῇ Διδασκαλικῇ Ὑμῶν κεφαλῇ ἐγεννήθη ἡ ὑπόνοια: ἴσως εὑρεθῇ τις ἐν τῷ μέλλοντι νὰ διεκδικήσῃ! Ὁμολογῶ ὅτι τοῦτο μόνον ἐὰν εἶναί τις διδάσκαλος δύναται νὰ τὸ φαντασθῇ, διότι ἂν τοιαῦται σκέψεις ἦτο δυνατὸν λογικῶς νὰ στηριχθῶσιν, οὐδεμία ἀγορὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συντελεσθῇ.... Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἔγγραφα τοῦ πλειστηριασμοῦ, δὲν ἐδιδάχθητε ἐκ τοῦ Ἰσοκράτους; Τί διδάσκαλος εἶσθε; Σᾶς παραφράζω τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ καὶ σᾶς λέγω: «Μὴ κατοκνῆτε Διδάσκαλε νὰ πορευθῆτε εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον τοῦ Ἀριστ. Μητζοπούλου. Δὲν θὰ πορευθῆτε μακρὰν ὁδόν· τὸ συμβολαιογραφεῖόν του κεῖται παραπλεύρως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἀπέχει ὀλίγα μέτρα τῆς οἰκίας σας. Ἐκεῖ καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 4256 τῆς 10 Ἰανουαρίου 1903 ἐκθέσει του θὰ ἴδητε πάντα τὰ ἔγγραφα τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἅτινα οὐδεμίαν ἀνέλαβον ὑποχρέωσιν νὰ σᾶς δώσω.

Ὁ ἁρμόδιος δικαστικὸς κλητὴρ ἐπιδότω τὴν παροῦσαν ἀντιγράφων αὐτὴν ὁλόκληρον εἰς τὸ ἐπιδοτήριον.

Ἀθῆναι τῇ 29 Ἰανουαρίου 1906.

Ὁ πληρεξ. δικηγόρος

. . . . . .

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Συνελθὸν τὸ Συμβούλιον τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅπως ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν προταθέντων τοὺς ἱκανωτέρους διὰ τὴν θέσιν τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν, ὁμοφώνως ἐγνωμοδότησεν ὑπὲρ τοῦ νέου ἐπιστήμονος καὶ δικηγόρου παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις κ. Δημ. Γ. Ἀντωνιάδου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ

ἤτοι

Περὶ ἀναγωγῆς κατὰ τὸ Ἀττικὸν Δίκαιον

ὑπὸ

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΛΙΒΑΔΑ

Ἀπόσπασμα μετὰ προσθηκῶν ἐκ τῆς ἕκτης ἐκδόσεως (Τόμ. 6'. § 107 σημ. α) τοῦ Ἐγχειριδίου τῆς Πολιτ. Δικονομίας Β. Οἰκονομίδου.

Τεῦχος ἐκ σελ. 12.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ὑπὸ **Βασιλείου Τ. Οἰκονομίδου**

Ἔκδοσις ἕκτη

Μετὰ πλείστων προσθηκῶν καὶ βελτιώσεων

ὑπὸ **Μιχαὴλ Γ. Λειβαδᾶ**

Ὑφηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας

Ἐξεδόθη τόμος Α'. τόμος Β', τεῦχος α'.

δ' εὐχαρίστως διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ.

Τὰ μόνα ἐπιχειρήματα, ἅπερ ἀντετάχθησαν ἐκ τῆς προκληθείσης συζητήσεως, εἰσὶ τάδε: α) ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ δόγματος τούτου δύναται ἔν τισι περιστάσεσι νὰ ἔχῃ ἄτοπά τινα διὰ τὴν ὑποταγὴν τρίτων καὶ β) ἔδει νὰ ὑπάρχῃ θετὴ διάταξις καθιεροῦσα τὸ δόγμα τοῦτο. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων δὲν δύναται ν' ἀντιστῇ οὐδ' εἰς τὴν ἁπλουστέραν βάσανον· εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ κοινὸν συμφέρον εἶνε ὑπέρτερον τῶν εἰδικῶν συμφερόντων καὶ ὅτι ὁ νομοθετῶν πάντοτε λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ γενικὸν συμφέρον παρορῶν τὰ κατὰ μέρος εἰδικὰ συμφέροντα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου προέχει τεραστίως τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης, ἥτις, ὑπάρχοντος παρὰ τοῖς μέρεσι τοῦ φόβου νὰ καταδιωχθῶσιν ἐπὶ ἐξυβρίσει, θέλει ἴδῃ ἑαυτὴν ἀποστερουμένην τῶν κυριωτέρων μέσων πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας ἐπὶ βλάβῃ ἑαυτῆς. Τὸ δὲ δεύτερον τῶν ἐπιχειρημάτων δὲν προσήκει εἰς σοβαρὰν νομικὴν συζήτησιν· ὁ νόμος οὐδέποτε λέγει τὰ πάντα, ἀλλ' ἀφίησιν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ εἰς τὸν δικαστὴν ν' ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα ἐξ ἐκείνων, ἅτινα εἶπε καὶ ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Ἡ ἐπιστήμη δὲ καὶ ἡ νομολογία προηγοῦνται πάντοτε τῆς νομοθεσίας. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἑρμηνείας, τῆς ἀναλογίας τοῦ νόμου. καὶ τῆς ἀναλογίας τοῦ δικαίου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς θέματος τοῦ δικαίου.

Τὸ εὐγενέστερον δ' ἔργον τοῦ ἑρμηνευτοῦ καὶ τοῦ δικαστοῦ εἶνε νὰ ἀναπληροῖ τὸν νομοθέτην καὶ νὰ συμπληροῖ τὰ χάσματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Ἡ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου διὰ τὰ πταίσματα τῶν ὑπαλλήλων του δὲν καθιεροῦται. ὑπὸ νόμου τινός, καὶ ὅμως ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ νομολογία ἀπεδέχθησαν ταύτην ἐξ ἀναλογίας εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ προστήσαντος εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Δημοσίου δικαίου. Ὁ νομοθέτης παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ ἄρθρου 62 τοῦ Συντάγματος καθιέρωσε τὴν ἀσυλίαν τῶν βουλευτῶν δι' ἅσπερ ἐκφέρουσι γνώμας κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν βουλευτικῶν των καθηκόντων. Ἀνώτερον συμφέρον τῆς πολιτείας ἔπεισε τὸν νομοθέτην ἵνα καθιερώσῃ τὴν ἀσυλίαν ταύτην, παρεῖδε δὲ τέλεον τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ἅτινα δύνανται νὰ παραβλαφθῶσιν ἐκ ταύτης. Μέγιστον συμφέρον τῆς δικαιοσύνης ἐπιβάλλει τὴν ἀσυλίαν τῶν μαρτύρων δι' ὅσα καταθέτουσιν ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης καὶ τὴν ἀσυλίαν τῶν δικαστῶν δι' ὅσα γράφουσιν ἢ λέγουσιν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Ἡ ἐπιστήμη ἀνεγνώρισε τοῦτο καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῆς νομολογίας τὸ καθιέρωσεν. Οἱ μάρτυρες ἐκπληροῦσι νόμιμον καθῆκον ὡς καὶ οἱ δικασταί, ἐκ τῆς φύσεως δὲ τοῦ καθήκοντος τούτου ἀπορρέει ἡ ἀσυλία, ἧς τὸ ὁριόν ἐστιν ἵνα μὴ δύνανται νὰ ὑπόκεινται εἰς ποινικὴν ἀγωγὴν ἐπὶ ἐξυβρίσει. Ὁ μὴ θέλων νὰ δεχθῇ τὴν ἀσυλίαν τῶν μαρτύρων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑφίσταται ρητὴ διάταξις καθιεροῦσα ταύτην, ἵνα εἶνε συνεπὴς πρὸς ἑαυτόν, ὀφείλει ν' ἀποκρούσῃ καὶ τὴν ἀσυλίαν τῶν δικαστῶν καὶ τῶν εἰσαγγελέων δι' ὅσα γράφουσιν ἢ λέγουσιν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ περιστολὴ τῶν δύο τούτων δογμάτων, ἅπερ ἀποκρούει ἡ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου, θέλει καταστήσῃ τελείως ἀδρανῆ τὴν δικαιοσύνην, πρὸς μεγίστην βλάβην αὐτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, αἱ δὲ ἀγωγαὶ ἐπὶ ἐξυβρίσει κατὰ μαρτύρων καὶ δικαστῶν θέλουσι κατακλύσῃ πᾶσαν δικαιοδοσίαν.

* *
*

ΤΥΠΟΙΣ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ